

Kom i gang

Formål:

Gjøre medlemmene i førerpatruljen bevisste på viktigheten av førerpatruljearbeid og på hva deres bidrag i førerpatruljen kan være.

Beskrivelse:

Alle i førerpatruljen blir kjent med innholdet i introduksjonen til *Oppdrag: Førerpatruljen* som ligger ved dette oppdraget. Det er viktig at peffene får et reelt ansvar i troppen. Et viktig tema er hvordan troppen organiserer seg og hva slags utfordringer og diskusjoner som kan tas opp i førerpatruljen.

Tips til gjennomføring:

Øvelse om medbestemmelse og ansvar

Hensikten med øvelsen er å sette fokus på ansvarsfordeling og på ansvarliggjøring av peffer/asser og troppsassistenter.

Visualiser ansvaret i gruppa. Server ei kake, gelé, sjokoladepudding, frukt eller annet godt på møtet. «Kaka» skal fordeles i førerpatruljen etter hvem som har ansvar i troppen, og hvor mye ansvar den enkelte har.

Diskuter:

- Hvorfor har noen mer medbestemmelse/ansvar enn andre og hva har det å si?
- Kan dette ansvaret fordeles på en annen måte?
- Ender det med at man får så mye «kake» man vil?
- Gjelder dette for ansvarsfordelinga i troppen også?
- Fordeles ansvaret etter hvor mye ansvar man ønsker?
- Kan noen i førerpatruljen få ansvar for noe i gruppa?

Oppfølging: Hvordan kan denne øvelsen gjøres i patruljene? Kan noe ansvar fordeles på de enkelte patruljemedlemmene, ansvar for utsyr, patruljerommet, skriving av loggbok eller lignende? Hvis vi sier at peffene får med seg et kakestykke fra troppskaka, hvor mye kake skal patruljene ha?

Oppgave: Opplæring av peffer/asser

Opplæring skal i utgangspunktet foregå i førerpatruljen, og så er peffene og assene med på å formidle den videre til resten av speiderne. Eksempel: Den som er flink med øks/sag lærer bort dette til de andre. Det skal derfor være en sammenheng mellom opplæringen som skjer i førerpatruljen og de temaene som dere ønsker å jobbe med på tropps- og patruljemøtene.

Ta for dere terminlista for troppen og finn hvilke temaer som skal gjennomgås.

Diskuter:

- Hvor gode er medlemmene i førerpatruljen på temaene som er satt opp?
- Er det noen som trenger mer kunnskap om og ferdigheter innen temaet?
- Må dere hente ressurspersoner fra andre arenaer enn speideren? Foreldre? Besteforeldre? Andre fagpersoner?
- Skal opplegget kjøres i førerpatruljen eller i troppen?

Tips! En god, visuell måte å gjennomføre en slik kartlegging av kompetanse på er å bruke verdibarometer. Begynn med å merke opp en strek på gulvet som representerer en kompetanseskala. Den ene enden av skalaen står for «kan ingenting om temaet» og den andre «kan mye og kan formidle dette til andre». Ta for dere én ferdighet/ ett tema av gangen. Alle plasserer seg på kompetanseskalaen ut fra eget kompetansenivå. Så diskuterer dere videre basert på resultatet.

Oppfølging: Denne kompetansekartlegginga kan peffene ta med seg til patruljene sine og gjennomføre der.

Oppgave: Gulrot

Medlemmene i førerpatruljen får tilbud om egne turer og opplegg. Det vil komme et eget oppdrag for førerpatruljetur, men dere kan gjerne allerede nå begynne å tenke gjennom hva dere har lyst til å gjøre. Alle kan skrive på gule lapper og komme med gode og ville ideer før dette oppdraget kommer.

Relevante punkter i programmet:

Programmerket Samfunnsengasjement:

- S-1 Bli kjent med demokratiske verdier og bruk din rett til medbestemmelse.
- S-2 Utvikle kritiske evner, og ytre egne meninger i ulike fora.

Programmerket Livskvalitet:

- L-1 Utvikle forståelse for speidingens verdigrunnlag og viktige særtrekk ved egen organisasjon.
- L-3 Bli bevisst på hvem du er, og bli kjent med dine sterke sider og utviklingsmuligheter.

Del gjennomførte oppdrag

Under Oppdrag Førerpatruljen speiding.no kan dere dele deres erfaringer:

- Beskriv hvilken nytte deres førerpatrulje hadde av dette oppdraget.
- Har din førerpatrulje forslag til tips til gjennomføring av dette oppdraget?

Se også [facebookside Oppdrag førerpatrulje](#).

Relevant fagstoff:

- [Lederveiledning om speidermetoden](#), til nedlasting (finnes også som hefte)
- [Lær ledelse](#), til nedlasting (finnes også som hefte)

Kjør særpreg!

Formål:

Styrke samholdet og identiteten til førerpatruljen.

Beskrivelse:

- Bli enige om navn som kjennetegner deres førerpatrulje.
- Lag et symbol/ et merke eller annet fysisk særpreg som passer for deres patrulje.
- Lag loggbok for førerpatruljen som viser hva patruljen har holdt på med.
- Lag patruljerop eller -sang.
- Velg/lag seremoni/-er som kan brukes i førerpatruljen.

For eksisterende førerpatruljer:

- Hvorfor har vi særpreg?
- Hvordan introduserer dere nye medlemmer i førerpatruljen?
- Er førerpatruljen fornøyd med det særpreget den har – er det behov for forbedringer?

Tips til gjennomføring:

Dette oppdraget egner seg godt til og kan gjennomføres på tur. Det kan også være behov for å sette av flere møter til selve lagingen av de forskjellige delene av særpreget. Det er uansett opp til førerpatruljen hvor mye energi dere ønsker å legge i oppdraget.

Dersom dere er ambisiøse kan det være lurt å legge en plan for hvordan dere skal få det ferdig og innen når. Bruk gjerne prosjektmetoden for å strukturere arbeidet (se under fagstoff).

De beste særpregene er ofte de som oppstår naturlig som et resultat av noe patruljen opplevde sammen. Så dette oppdraget kan modne litt. Dermed kan det være lurt å gi førerpatruljen mulighet til å oppleve noe utfordrende eller hyggelig, for eksempel ved hjelp av samarbeidsoppgaver, før dere kaster dere ut i diskusjonen om navn og særpreg.

Særpreget skal virke samlende. Her er det derfor avgjørende at det er enighet i patruljen. Del gjerne førerpatruljen i flere arbeidsgrupper som kommer med forslag. Så blir forslagene lagt fram for de andre arbeidsgruppene. Deretter kan man avgjøre hvilket forslag man går for, enten ved avstemning eller ved å diskutere seg fram.

Merk at disse forslagene er ment som tips til særpreg. Dersom dere har egne forslag er det det beste!

Navn:

Bruk noe dere ønsker å bli assosiert med, noe som beskriver dere, noe dere liker.

Rop:

Er dere glad i å rope? Ønsker dere å fortelle hvem dere er? Det kan være ekskluderende for resten av troppen hvis førerpatruljen bruker rop i felles leirbål. Det kan likevel være et tema på et førerpatruljemøte, der man introduserer rop for patruljene. Det som også kan være tøft, er hvis førerpatruljen er opproper og resten av troppen svarer.

Fysisk særpreg:

Dette kan være en kniv, en amulett til å ha rundt halsen, et merke til å ha på skjorta, et patruljebanner, en skjerfknute og så videre.

Seremonier:

Møter i førerpatruljen bør fungere som mal for hvordan patruljemøtene skal gjennomføres. Derfor bør også førerpatruljemøtene åpnes og avsluttes med en spesiell seremoni som gjerne kan være annerledes enn den som brukes på troppsmøter. De fleste seremonier er litt høytidelige, men hvis særpreget deres har et humoristisk element, kan seremonien gjenspeile dette.

Mange førerpatruljer har også egne seremonier for introduksjon av nye medlemmer i patruljen. Dette kan være noe stemningsfullt, og som gjør at den nye får følelsen av å tilhøre. Har førerpatruljen diskutert hvordan dere tar imot nye speidere i troppen? Man kan for eksempel avlegge et løfte om troskap til førerpatruljen eller speidergjerningen. Gjennomfør gjerne seremoniene på et fast sted, for eksempel ved leirbålsplatsen. Det er med på å skape riktig stemning og forutsigbarhet.

For eksisterende førerpatruljer:

Førerpatruljen er en patrulje i endring. Medlemmer kommer og går, både peffer/asser og ledere. Det er viktig å integrere nye medlemmer på en god måte, slik at alle føler seg hjemme der, og er stolte over å tilhøre patruljen. Derfor må nye medlemmer i førerpatruljen bli introdusert for patruljens særpreg og få et forhold til det. Det som skjer i denne patruljen kan være et forbilde for hvordan peffene skal jobbe i sine patruljer.

Relevante punkter i programmet:

Programmerket Vennskap:

V-9 Opplev og bidra til godt samhold for alle i enheten.

Programmerket Kreativitet:

K-10 Bli kjent med og få øvelse i bruk av ulike tegn og symboler.

Programmerket Livskvalitet:

L-1 Utvikle forståelse for speidingens verdigrunnlag og viktige særtrekk ved egen organisasjon.

Prosjekter

Peffene og assene kan få godkjent gjennomført prosjekt i speiderprogrammet hvis dere organiserer arbeidet med førerpatruljesærpreget som et speiderprosjekt (se prosjektmetoden). Forutsetningen er at alle deltar aktivt i arbeidet.

Del gjennomførte oppdrag

Under Oppdrag Førerpatruljen speiding.no kan dere dele deres erfaringer:

- Beskriv hvilken nytte deres førerpatrulje hadde av dette oppdraget.
- Har din førerpatrulje forslag til tips til gjennomføring av dette oppdraget?

Relevant fagstoff

Særpreg er ofte knyttet til seremonier og/eller omgangstone i gruppe, enhet eller patrulje. En seremoni er en høytidelig handling, ofte med symbolsk innhold. Seremonier blir som regel gjentatt etter samme mønster ved flere anledninger. Seremonien kan være knyttet til spesielle begivenheter i patruljen/enheten, eller den kan inngå som fast innslag på møtene. Det er for eksempel vanlig å ha faste åpnings- og avslutningsseremonier.

Bruk av effekter

Du kan bruke faste elementer for å skape riktig stemning - levende lys, fast plass, symboler, korte replikker, speiderhilsen.

Seremoni bør være:

- kort og enkel for å være effektiv
- lett å forstå og lett å lære
- samle deltakerne om noe, derfor kreves ro og konsentrasjon før man begynner
- godt forberedt og nøye planlagt
- de som skal delta med en oppgave må instrueres på forhånd, slik at de vet hva som skal foregå
- tilpasset sted, tid, formål og deltakere
- ofte med symbolsk innhold, uttrykt gjennom spesielle ord, handlinger og effekter

Finn eksempler på særpreg i [Speiderbasen](https://speiderbasen.no).

Prosjektmetoden

En hvilken som helst større oppgave kan organiseres som et prosjekt. Prosjektmetoden krever at alle er involvert fra start til slutt og bidrar på forskjellige måter til å nå målet/ fullføre oppgaven.

Et prosjekt har følgende faser:

1. Definer oppgaven og sett mål:
 - Hva er ideen/oppgaven?
 - Hva skal vi oppnå med dette og hvorfor gjør vi det?
 - Hva ønsker hvert enkelt medlem av førerpatruljen å oppnå gjennom dette prosjektet? (Utviklingsmål, opplevelsesmål, ferdighetsmål osv.)
2. Planlegg:
 - Størrelse og arbeidsmengde
 - Hvor lang tid kommer dette til å ta?
 - Hvor mye arbeid innebærer det?
 - Kan vi dele opp i flere mindre oppgaver eller faser?
 - Hva trenger vi? Hvor skaffer vi dette?
 - kunnskaper
 - ferdigheter
 - motivasjon/ledelse/annet
 - utstyr
 - Økonomi
 - Bør det lages et budsjett? Få det gjort!
 - Hvor henter vi penger?
 - Prosjektledelse og ansvarsfordeling
 - Hvem er prosjektleder?
 - Fremdriftsplan, tidsfrister osv.
 - Hvem gjør hva?
3. Forbered og gjennomfør:
 - Husk å holde fatt i målet!
 - Husk framdriftsplan og budsjettet
 - Husk å kommunisere
 - Husk å ha det morsomt!
4. Avslutt:
 - Evaluering
 - Feiring

Vi har en plan

Formål:

Etablering av førerpatruljen i troppen/ troppens terminliste. Hensikten er å skape en forståelse for at det er viktig å sette av tid til førerpatruljearbeid.

Beskrivelse:

Førerpatruljen skal lage terminliste for troppen for neste termin. Det skal planlegges med:

- minst to patruljemøter i halvåret for nyetablerte førerpatruljer, og minst ett patruljemøte per mnd. for etablerte førerpatruljer
- minst én patruljetur for alle troppens patruljer
- ett førerpatruljemøte per mnd., og en førerpatruljetur

Tips til gjennomføring

Rammer: Finn ut når det passer å planlegge. I forbindelse med vanlig(e) møte(r)? Ta en planleggingstur? På hytta, båten, Hurtigruta, toget? En søndag? To søndager? Det bør passe for de aller fleste i førerpatruljen.

Slipp kreativiteten løs: [Brainstorming-lek](#)

Planlegging:

- Bli enige om mål for halvåret – gjerne både for troppen og førerpatruljen. Bruk gjerne gule lapper der alle kan komme med alle slags ideer, og bli enige om hvilken ide alle kan enes om.
- Lag halvårsplanen utfra målsettingen. Les lederveiledningen om planlegging for mer informasjon om hvordan man legger terminliste basert på mål.
- Finn fram oversikten over hvem kan hva fra Oppdrag: Kom i gang, og fordel ansvar. Må førerpatruljen skaffe seg ny kunnskap for å kunne gjennomføre planene? Hvor kan denne kunnskapen eventuelt hentes?
- **VIKTIG:** Skriv referat og send ut til alle medlemmer i førerpatruljen!
- Når planperioden er over, skal den evalueres. Bli enige om hva som er gjort og om det er gjort i forhold til hensikt og mål. Finn ut hva dere har lært gjennom perioden, og hva dere synes er viktig å ta med videre av erfaringene.

Lek: Svevende pinne (15 min)

Avhengig av størrelsen på gruppa, trenger dere en lang, tynn pinne/stokk eller en rokkering. Alle strekker ut begge armene og skal ved hjelp av bare pekefingerne senke pinnen ned til gulvet. Alle fingrene skal alltid berøre pinnen, men uten å holde fast i den. Oppgaven er tilsynelatende enkel, men kan vise seg å bli en skikkelig utfordring. Les full beskrivelse i [Speiderbasen](#).

Refleksjon etter leken:

- Var dette utfordrende?
- Hvorfor?
- Er valg av passende metode viktig for å kunne nå målet?
- Er det lurt at den som skal løse oppgaven, selv kan velge hvordan den skal løses?

Tips: tidspunkter for førerpatruljemøter

Førerpatruljen må finne møtetid som passer best for dem – her er noen tips:

- *En annen dag i uka enn troppsmøtedagen:* Denne modellen er mest fleksibel når det gjelder både innhold og tidspunkter for møtene, men er tidkrevende. Dette egner seg antagelig best for etablerte førerpatruljer der peffene, og for så vidt også lederne, er genuint opptatt av å drive med speiding.
- *Samme dag og tid som troppsmøte, men resten av troppen har fri:* Tidsbesparende og noe fleksibelt. Utfordringen er kontinuiteten for resten av troppen, samt at noen finner det vanskelig å holde orden på hvilke uker det ikke er noe tilbud for øvrige troppsspeidere. En mulig løsning kan være å prøve å legge førerpatruljemøtene rett etter en troppstur eller et felles tropps-/gruppearrangement.
- *Samme dag og tid, resten av troppen får et annet tilbud:* Tidsbesparende. Dette krever mye lederressurser, samt at ikke hele troppsledelsen får deltatt på førerpatruljemøtet. En mulig løsning kan være å få rovere eller andre ledere til å holde møteopplegget for resten av troppen.
- *Samme dag – oppmøte 1,5 – 2 t før patruljemøte/troppsmøte:* Fordelen er at man rekker både å snakke om opplegg for dagens troppsmøte/ patruljemøter og å gi førerpatruljen nødvendig opplæring eller nyttig inspirasjon. Det kan godt hende at også denne modellen fungerer best for etablerte førerpatruljer med interesserte peffer. Modellen forutsetter selvsagt at troppsledelsen har anledning til å møte såpass tidlig. Med denne modellen kan man legge opp til felles middag i førerpatruljen, som er en fin sosial tilnærming.
- *Samme dag – etter troppsmøtet/patruljemøtet:* Dette kan bli sent, og det kan bli vanskelig å holde på oppmerksomheten når alle er slitne, i hvert fall hvis man gjennomfører et møte på 1,5 time. En mulig løsning kan være å holde halvtimesmøter etter hvert patruljemøte, hvor man for eksempel snakker om hvordan møtene hadde gått, og ha tilsvarende korte møter etter troppsmøtene for å gi peffene opplæring eller veiledning rettet mot kommende patruljemøter.
- *Finn en egen løsning* Andre ideer? Helgemøter?
Kombinasjon av flere modeller?

Del gjennomførte oppdrag

Under Oppdrag Førerpatruljen speiding.no kan dere dele deres erfaringer:

- Beskriv hvilken nytte deres førerpatrulje hadde av dette oppdraget.
- Har din førerpatrulje forslag til tips til gjennomføring av dette oppdraget?

Se også [facebookside Oppdrag førerpatrulje](#).

Relevante punkter i speiderprogrammet

Programmerket Samfunnsengasjement:

S-2 Utvikle evnen til å tenke kritisk, gjøre deg opp egne meninger og ytre dem i ulike fora.

S-3 Ta ansvar i speidersammenheng.

Programmerket Vennskap:

V-1 Utvikle dine samarbeidsevner.

Relevant fagstoff

Planlegging har flere formål, og skal sikre:

- sammenheng og balanse i speiderarbeidet/programmet
- nødvendig koordinering mellom egne arrangementer og andres (gruppe, krets, forbund, nærmiljø, skole, skolemusikken osv.)
- ledernes/peffenes trygghet foran møter og arrangementer
- at speiderne og foresatte er informert i tide om arrangementer og enhetens program
- at speiderne får innflytelse på programmet

Dette preger planlegging i speideren:

- I speideren planlegger vi både langsiktig – en terminliste for et halvår eller et år – og kortsiktig – en detaljert møteplan.
- Vi ønsker å jobbe målstyrt, og tar derfor utgangspunkt i målene når vi planlegger. For å nå det overordnede målet med speidingen, som du finner i formålsparagrafen, må vi sette opp en rekke mindre og mer konkrete mål. Førerpatruljens oppgave er å sette noen felles mål for arbeidet i troppen, og knytte sammen og justere de enkeltes forventninger, slik at de passer med enhetens mål.
- Siden mange speidere fortsetter i samme enhet lenger enn ett år, samtidig som det stadig kommer nye speidere til, må programmet i enheten fra år til år gi plass til nye utfordringer og aktiviteter for begge disse gruppene. Derfor er det lurt å ha et grovt bilde av hva man ønsker å jobbe med i enheten over en 2–3-årsperiode.

Les mer:

- Heftet «[Ledelse i NSF](#)» om mål og målstyring
- Om planlegging av en terminliste - last ned [Lederveiledning: Planlegging](#)
- [Prosjektmetoden](#)
- [Speidermetoden](#)

Vi skal på tur!

Beskrivelse:

I dette oppdraget skal førerpatruljen planlegge en felles tur, og målet er at hele førerpatruljen skal være med på planleggingen. Turen kan gå til førerpatruljesamlingen eller være en annen, selvvalgt, tur for førerpatruljene som ikke har mulighet til å delta i denne nasjonale samlingen.

Formål:

Førerpatruljen skal få erfaring med turplanlegging og bruk av planleggingsverktøy.

For at en førerpatrulje skal fungere bra, er det viktig å skape et trygt og inkluderende miljø hvor alle kjenner hverandre godt, og hvor det er gode muligheter for læring. Å reise på tur sammen er en god måte å oppnå dette på.

Når planleggingen skjer i samarbeid, vil hvert enkelt medlem få et eierforhold til programmet og målet for turen, og alle forstår hvorfor de forskjellige aktivitetene er valgt. Det er viktig at peffene blir bevisste på at de kan bruke samme framgangsmåte når de senere skal arrangere en patruljetur med egen patrulje.

Tips til gjennomføring

Dette er bare et forslag til gjennomføring, og førerpatruljen må selv avgjøre framgangsmåten.

Bruk tid på et førerpatruljemøte til å lage en grov skisse for turen - se punktene 1-3 lenger ned.

Husk at alle har forskjellige preferanser når det gjelder slike tankeprosesser, så finn en metode som passer for dere. Dere kan gå strukturert til verks ved å ta i bruk planleggingsverktøyene som er presentert lenger ned, eller slippe fantasien løs gjennom for eksempel å tegne turens mål, rammer og etapper eller et tankekart for turen på et A3-ark.

En mer aktiv måte å gjennomføre en forventningsavklaring på er å bruke "Ta tempen" eller "Enten eller". Til dette trenger dere å forberede noen alternativer på forhånd, slik at speiderne kan raskt og enkelt ta stilling til dem.

Ta tempen

Alle står langs en imaginær termometerskala, der den ene enden er varmt og den andre - kaldt. Lederen kommer med forskjellige alternativer for turen (formål, sted, fremkomstmiddel,

ALLTID BEREDT

overnattingsform osv) og spør for hver av alternativene: Er dette noe vi ønsker å gjøre? Deltakerne flytter seg til det stedet på skalaen/termometeret som passer med deres svar. Enig – varmt, uenig – kaldt, eller et sted imellom hvis man er usikker. Deltakerne forklarer hvorfor de står der de gjør og argumenterer for standpunktet sitt, og så spør man om noen ønsker å flytte seg den ene eller den andre veien som resultat av diskusjonen.

Enten eller (This or that)

Alle står i ring. Lederen leser opp to og to alternativer av gangen (formål, sted, fremkomstmiddel, overnattingsform osv). Alternativene må være i par av typen enten-eller, for eksempel bil (buss) eller beina, hytte eller gapahuk, mat på bål eller stormkjøkken? De som er for det første alternativet i alternativ-paret tar et steg inn i ringen, så teller man opp for- og imot-stemmene, og de som var for, kan ta et steg tilbake i ringen igjen. Dette gjør man for hvert av alternativ-parene.

Trenger dere flere ideer, finner dere en beskrivelse av hvordan man kan gjennomføre en brainstorming i oppdraget Vi har en plan.

Fordel oppgaver i førerpatruljen, slik at alle deltar i de videre forberedelsene og bidrar på selve turen.

Lek

Husk at stillesittende aktiviteter som planlegging må brytes opp med innslag av noe mer fysisk, for eksempel en lek eller en fysisk utfordring. Ta derfor pauser under planleggingen og beveg på dere, for eksempel syng Laurensia eller A ram sam sam (se Speiderbasen).

Fagstoff

Turplanlegging

1. SETT MÅL FOR TUREN: Start planleggingen med å stille spørsmålet:
Hvorfor skal vi ha førerpatruljetur – hva ønsker vi å oppnå?

For eksempel:

- Samhold: Styrke samholdet i førerpatruljen gjennom felles opplevelser. Bli bedre kjent, og lære seg å stole på og respektere hverandre.
- Læring: Tilføre peffer og asser ny kunnskap som de kan bruke i patruljene sine. Det kan være at alle tar et fordypningsmerke på turen, eller at man skal lære noe som hele troppen skal gjøre senere.
- Utfordringer: Aktiviteter som gjør at alle må strekke seg litt og utfordre seg selv, og på den måten bli kjent med sine egne og hverandres grenser.
- Gulrot: Gjøre noe spesielt, som er litt mer spennende enn det man kan oppleve i troppen for øvrig. Gjøre det attraktivt å være med i førerpatruljen.

2. AVKLAR FORUTSETNINGENE: Hva er deltakernes forutsetninger og hvordan påvirker de turområde og turtype? Se 3x3-modellen lenger ned.
3. PLANLEGG RAMMENE FOR TUREN: Med utgangspunkt i de avklarte forutsetningene og deres ønske om turens mål/formål, finn ut hva slags tur dere skal gjennomføre.
 - Tursted- og form
 - Reise
 - Aktiviteter
 - Overnatting
 - Felles og personlig utstyr
 - Ansvarsfordeling
4. JUSTER PLANEN UNDERVEIS PÅ TUREN: Se 3x3-modellen lenger ned.
5. EVALUER ETTER TUREN: Det anbefales å evaluere turen på førerpatruljemøtet etter turen. Gjennom evalueringen kan dere bli mer bevisste på hvorfor og hvordan dere gjør ting, og hva dere kan gjøre for at neste tur kan bli enda bedre:
 - Nådde vi målene for turen, hvorfor/ hvorfor ikke?
 - Hva gikk bra?
 - Hva fungerte ikke, og hvorfor?
 - Hva lærte vi?
 - Hva kan vi bruke videre av det vi lærte?

Turplan/kjøreplan

Skjema for planlegging som kan være nyttig å bruke for å strukturere planleggingen – og turen:

Enhet/patrulje:		Dato:	
Sted:		Ansvarlig leder/ peff:	Mob/e-post:
Tema/mål for turen:			
Punkter i speiderprogrammet:			
Varighet/ tidspunkt	Hva, Hvorfor og Hvordan (Aktiviteter, hva vi vil oppnå med dem, beskrivelse av gjennomføringen)	Hvem (ansvarlig)	Utstyr/materiell/ andre kommentarer

ALLTID BEREDT

OBS! Denne tabellen finnes også som et regneark - se under Relevant fagstoff.

Hjemmeleder

Hvem er hjemmeleder for denne turen? Vet hjemmelederen og deltakerne på turen hva som er hjemmelederens rolle? Se heftene Sikkerhet på tur for mer informasjon.

Risikoanalyse og vurderinger underveis

Turplanen er ikke fullstendig uten en risikoanalyse av turen. Norges speiderforbund har en beredskapsplan som sier at alle som arrangerer speideraktiviteter for våre medlemmer skal ha et bevisst forhold til hvordan de skal forebygge og håndtere eventuelle risikomomenter. I mange tilfeller vil det være aktuelt å gjennomføre en skriftlig risikoanalyse.

En god risikoanalyse skal besvare følgende spørsmål:

- Hva kan gå galt?
- Hvor og når?
- Hvor stor sannsynlighet og hvor alvorlig?
- Hvordan kan dette forebygges eller håndteres?

Det er også viktig å ha en Plan B:

- Hva gjør dere hvis noe ikke går etter planen?
- Alternativ rute?
- Hva gjør vi ved dårlig vær?
- Hva gjør vi ved forsinkelse?

Et godt verktøy her er 3x3-tabellen. Den hjelper dere å gå gjennom turen dere har planlagt steg for steg og vurdere hvordan dere kan håndtere eventuelle utfordringer underveis. Målet med tabellen er ikke bare å vurdere de fysiske farene, men også å ta hensyn til deltakernes behov og til andre omstendigheter som kan påvirke gjennomføringen og gjøre det nødvendig å justere turplanen. Det er viktig å gjøre vurderinger både i forkant og underveis.

3x3 tabellen (finnes også i lederveiledningen om planlegging) består av følgende deler:

1. Øverste rad i tabellen nedenfor beskriver forhold man bør vurdere på forhånd, i god tid før turen. Jo flere forskjellige turetapper eller aktiviteter dere skal ha, desto grundigere fyller dere ut tabellen. Hver aktivitet av betydning bør vurderes.
2. Andre rad inneholder eksempler på vurderinger som er viktig å gjøre ved turstart. Her kan dere på forhånd notere stikkord til hva dere skal sjekke før dere starter.
3. Den nederste raden inneholder eksempler på risikomomenter som det er viktig å være obs på underveis. Noter her risikomomentene dere klarer å identifisere i planleggingen av turen.

	VÆR OG FØRE	TERRENG	MENNESKE
Planlegg før turen	Ta hensyn til værforhold. Vurder utstyrslista. Legg gjerne alternative planer (plan B osv) som gjør at dere kan gjennomføre selv om forholdene endrer seg.	Vurder terrenget ved å se på kartet, snakke med kjentfolk. Hvilke spesielle hensyn må dere ta? Juster ruta hvis nødvendig. Hvor og når kan dere velge å følge en avviksplan?	Vurder patruljen som gruppe: ● antall ● motivasjon ● ansvarsfordeling ● utfordringer ifm helse, alder, erfaring ● eventuelle konflikter
Vurder ved turens start	Har det oppstått vanskelige/uforutsette værforhold? Er dere forberedt på dem? Må turplanen justeres?	Er terrengforholdene som ventet? Sammenlign med kartet, bruk gjerne kikkert.	Vurder dagsform, situasjonen og stemningen i patruljen. Juster ned ambisjonene og omfordel ansvaret hvis nødvendig.
Vurder underveis	Fare på ferde? Er forholdene mer utsatt enn ventet? Følg eventuelt plan B.	Er terrenget mer utfordrende enn forutsatt? Følg eventuelt plan B.	Observer deltakerne og stemningen. Vurder hva som kan gjøres for å få opp stemningen. Følg eventuelt plan B.

OBS! Denne tabellen finnes også som et regneark - se under Relevant fagstoff.

Tips: Planlegging av haik på landsleieren

Ved å planlegge førerpatruljetur som beskrevet ovenfor, får peffene verdifull erfaring som vil hjelpe dem i planleggingen av landsleirhaiken når den tid kommer.

Del erfaringer:

Del gjerne erfaringene deres med andre via [Oppdrag: Førerpatruljen-siden på speiding.no](https://oppdrag.førerpatruljen.no) eller [facebookside Oppdrag førerpatrulje](https://facebook.com/oppdrag.førerpatrulje).

Relevante punkter i speiderprogrammet:

Mål under programområdet Friluftsliv: F-10 og F-11

Mål under programområdet Samfunnsengasjement: S-1, S-2 og S-3

Jeg er beredt-merket for vandrere

Relevant fagstoff:

Digital mal for [turplanlegging \(nedlasting\)](#), inkludert Turplan/kjøreplan og 3x3-modellen [Hjelpemidler på speiding.no](#):

- Lederveiledninger «Planlegging» og «Speidermetoden»
- Sikkerhet på tur - veiledning (for ledere)
- Sikkerhet på tur - sjekklister (for speidere)

Kapittel om erfaringssirkelen i "[Ledelse i NSF](#)"

Dere finner også tips til [tematurer i Speiderbasen](#)

[Last ned Sjekklister for gode aktiviteter](#)

Aktivitetstips i Speiderbasen:

https://speiding.no/speiderprogram/speiderbasen?sort=alphabetical-ascend&searchWord=&page=1&development_area=7292&activity_age_group=7284

Relevante kurs:

[Peff 2](#), [Trinn 1](#) og [Trinn 2](#)

Jess, vi er på leir!

Formål: Ansvarliggjøring og verdsetting av peffer

Beskrivelse: For at troppen skal være best mulig rustet til å fungere godt på leir er det viktig at peffene vet hva som skal foregå.

I tillegg er leirsituasjonen en fin arena som viser at vi setter pris på den jobben peffene gjør i troppen.

I dette oppdraget ser vi på mulige aktiviteter å få til disse tingene på.

Tips til gjennomføring: Alle forberedelser som skal gjøres i troppen blir til oppgaver i førerpataluljen (førerpataluljen består av alle ledere i troppen + peffer og assen).

Førerpataluljen er stedet for å forberede troppen på de mange oppgaver som skal gjennomføres, fra de elementære, som matlaging og oppvask, til øktaktiviteter som bading og hinderløype. Det forenkler troppslederens mange gjøremål. På denne måten får patroljen anledning til å delta i forberedelsene på sine premisser.

Informasjon

Det kan ofte bli mye å holde orden på for troppsleder. Derfor er det viktig at peffene alltid får all vesentlig informasjon som har betydning for patroljen. Da vil peffen oppnå status i patroljen, og «patruljebarna» oppdager at de kan spørre peffen hvis det er noe de lurte på. Det er også enklere å innføre tiltak, for eksempel leggetidspunkt, når en har vært med på å vedta det.

Samlinger

Førerpataluljen, eller bare peffer og troppsleder, bør samles minst en gang i døgnet under leiren. Da kan beskjeder gis, framdriften kan diskuteres og avgjøres, og mulige problemstillinger kan tas opp. Disse «møtene» kan gjøres om morgenen (før eller etter flaggheis), i lunsjen, før eller etter middag, eller til andre ledige tider man finner. Hvis det er behov for forutsigbarhet, kan tidspunktet stå oppført i leirplanen. Når peffene er på møte, er det en fin anledning å starte ansvarliggjøring av assene ved at de da blir gitt ansvaret for patroljen.

Om kvelden, etter leggetid for speiderne, er det en fin anledning til å sette seg ned med førerpataluljen (eller eventuelt bare peffene og troppsleder/-ledelse). Dette avhenger mest av hvor mye ansvar assene dine har, og i hvilken grad du som troppsleder ønsker å verdsette dem og deres rolle. Da kan det serveres noen ekstra godsaker som vafler, boller, kakao eller lignende.

Under denne samlingen kan du ta opp hva som har skjedd denne dagen: hva har vi lært, og hva mener vi er nyttig å ta med seg til senere anledninger, hva ønsker vi å gjøre ut av morgendagen? Her kan det være nyttig å bruke notatboka som hjelpemiddel. Da kan hver enkelt skrive ned sine refleksjoner rundt det som har skjedd og det som skal skje - som beskrevet. Disse refleksjonene kan deles. Da er det viktig at alle som deltar, får ha ordet! Hvis du ikke ønsker å gjøre det skriftlig, se eget forslag om å lage en fortelling av dagen.

Her er også tiden inne til å dele utfordringer som patruljene har hatt i løpet av dagen, og finne ut hvordan disse kan løses. Se gjerne kapittel 14.4 i "Ledelse i NSF" om konflikthåndtering. Lenke under "Relevant fagstoff".

I førerpatruljen kan det tas opp hva som skal skje i leiren neste dag, og hvilke gleder og utfordringer den kan medføre:

- Har vi erfaringer fra tidligere vi kan støtte oss på?
- Har vi den kunnskapen som skal til?
- Har vi det utstyret som er påkrevd?
- Er det noen som har spesielle utfordringer man må ta hensyn til?
- Hvordan kan programmet videre berike oss?
- Osv.

Sett pris på peffene

Andre måter å vise at du setter pris på det arbeidet peffene gjør, er for eksempel å gi dem «fri» i enkelte situasjoner eller en oppmerksomhet nå og da. «Hva kan troppsledelsen gjøre for deg i dag, Håvard?"

Etter leiren

Når leiren er over, er det fint å sette seg ned og finne ut hvor man vil videre. I tillegg til å trekke fram hva man har fått av erfaringer denne gangen, kan man også se litt på hvordan man kan drive troppsarbeidet når speidingen tar til igjen på høsten. Hva med å kikke litt på de tipsen som finnes i Oppdrag førerpatrulje på forbundets sider?

<https://speiding.no/grupper/den-gode-gruppa/oppdrag-forerpatruljen>

Relevant fagstoff:

- [Historiefortelling](#): Se vedlegget på siste side.
- [Oppdrag leirbålsprat](#)
- [Oppdrag Konflikthåndtering](#)

- "[Ledelse i NSF](#)" om erfaringssirkelen og bruk av notatbok s 40, og om modellen HVA - HVORDAN - HVORFOR s 34:

Relevante punkter i speiderprogrammet:

Samfunnsengasjement:

- S-1 Bli kjent med demokratiske verdier, og bruk din rett til medbestemmelse.
- S-2 Utvikle evnen til å tenke kritisk, gjøre deg opp egne meninger og ytre dem i ulike fora.

Vennskap:

- V-1 Utvikle dine samarbeidsevner.
- V-4 Utvikle dine kommunikasjonsevner.
- V-6 Bli kjent med ulike måter å forebygge og løse konflikter på.
- V-8 Utvikle forståelse for fellesskapets verdi, og vis vilje til å bidra i fellesskapet.
- V-9 Opplev, og bidra til, godt samhold i enheten.

Kreativitet:

- K-3 Utvikle din evne til observasjon og iakttagelse.

Livskvalitet:

- L-6 Få erfaring med verdiformidling og refleksjon.

Vedlegg til oppdrag “Jess, vi er på leir!”:

Historiefortelling

I stedet for å bruke notatbok for å reflektere rundt det man har opplevd på leir, kan man lage seg en historie der speiderne er med og fyller inn det de har opplevd. Poenget her, som i all refleksjon, er å få fram hva som har skjedd, og hva vi kan lære av det. Derfor må man tenke litt igjennom hvordan man skriver historien, før man starter fortellingen.

Når du lager historien, må du se tilbake på hva som skjedde denne dagen, og legge vekt på de aktivitetene du mener det kan være en god grunn til å belyse. Da må du som historieforteller finne de riktige spørsmålene, slik at du får fram de poengene du ønsker eller tror noen av peffene eller andre i førerpatruljen har behov for å se nærmere på. Kanskje det har skjedd noe i den ene patruljen?

Her er en tenkt handling:

“Da 1. Tredalen startet med flaggheis i dag tidlig, skjedde det noe rart: *(Ordet er fritt, eller du spør noen direkte)*.

Hvorfor tror dere dette hendte mon tro? *(Ordet er fritt, eller du spør noen direkte)*. Hva tror dere kunne vært gjort annerledes for at vi kunne unngått dette? *(Ordet er fritt, eller du spør noen direkte)*.

Etter frokost fordelte patruljene seg fint på de øktene de skulle på, og alt gikk fint og flott. Etter lunsj skulle patruljene på økt igjen, og hva skjedde da? *(Ordet er fritt, eller du spør noen direkte)*.

Tror dere dette var noe som var planlagt på forhånd? *(Ordet er fritt, eller du spør noen direkte)*. Hvorfor tror dere det gikk på denne måten? *(Ordet er fritt, eller du spør noen direkte)*.

Til middag fikk vi utdelt alle råvarene, men hvordan løste vi oppgavene for å få til et måltid? *(Ordet er fritt, eller du spør noen direkte)*.

Hva var det som skulle til for at maten ble bra? *(Ordet er fritt, eller du spør noen direkte)*. Har noen tenkt over om måltidet kan organiseres på en annen måte en annen gang? *(Ordet er fritt, eller du spør noen direkte)*.

Resten av dagen gikk fint, og alle gikk glade og fornøyde til et kjempefint leirbål!”

Når historien er over, er det viktig at alle som er til stede har gitt noen tilbakemeldinger. Dette fordi det er en måte å føle tilhørighet på, føle at man er med på å bidra, og at det å fortelle tankene sine høyt er med på å bevisstgjøre hva man faktisk mener. Det er også en fin anledning til å få si noe i en forsamling.

Money, money, money

...

Formål:

Skaffe midler til deltagelse på turer, leir eller til prosjekter.

Beskrivelse:

Selv om de fleste gode speideropplevelser ikke koster så mye, finnes det situasjoner hvor vi ikke kan unngå store utgifter. Å delta på Kondorens flukt på en annen kant av landet, å bli med på landsleiren, eller å reise til utlandet, vil garantert koste speiderne eller gruppa en del penger. Eller kanskje vil førerpatruljen gjennomføre et prosjekt i troppen, på speiderhuset/speiderhytta eller i nærmiljøet, som krever midler.

For å få med så mange som mulig fra førerpatruljen/troppen, kan det være lurt at førerpatruljen i god tid i forveien setter i gang tiltak for å skaffe midler. Ut fra prinsippet «yte før man kan nyte» er det naturlig at førerpatruljen, patruljen eller troppen selv skaffer til veie midler til det planlagte prosjektet.

Tips til gjennomføring:

Undersøk og diskuter

Diskuter i førerpatruljen hvordan dere kan skaffe penger til å finansiere turer, leire eller andre prosjekter. Det er flere alternativer: kakesalg, loddsalg, salg av et produkt (f.eks. Speiderkaffe – se speider-sport.no) på arrangementer, dugnadsarbeid (skifte dekk, måke snø, klippe plen osv.), Frifond-midler, søke kommunen/ egen krets/ egen gruppe om midler, partnerskapsavtaler og fond/stiftelser som Gjensidigestiftelsen og Sparebankstiftelsen. Sjekk ut om det finnes lokale fond, banker, bedrifter, aviser eller foreninger som deler ut penger etter søknad. Mulighetene er mange!

Er dere ikke helt klare til å søke om penger akkurat nå, kan det være lurt at førerpatruljen skaffer seg en oversikt over de mulighetene som finnes, og tar vare på dem til senere prosjekter.

Legg en plan

Etter at dere har bestemt dere for et prosjekt og valgt en løsning for finansiering, setter dere opp en plan for gjennomføring av innsamlingen og fordeler ansvaret. Innsamlingen er i seg selv et prosjekt som krever god planlegging og koordinering.

I forkant, underveis og i etterkant kan dere stoppe opp og reflektere rundt prosessen for å se om det er noe dere kan lære av måten dere arbeider på, og om det er noe som kan forbedres.

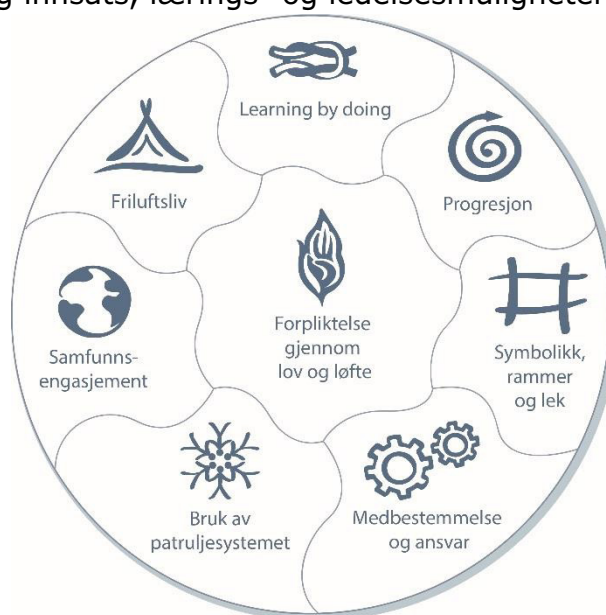
Gjør det riktig

Hvordan kan dere samle inn penger og samtidig drive med speiding?

Svaret ligger i valg av arbeidsmåte, og helt konkret i bruk av speidermetoden. Finn fram relevant materiell om speidermetoden, og snakk om hvordan innsamlingen kan gjennomføres ved hjelp av den. Er det ett eller flere av elementene i speidermetoden som kan gjøre innsamlingen til en god speideraktivitet? Hva innebærer det for gjennomføringen i praksis? Eksempler: involvering av speidere, samfunnsnyttig innsats, lærings- og ledelsesmuligheter.

Speidermetodens åtte deler er:

- Forpliktelse gjennom lov og løfte
- Learning by doing
- Bruk av patruljesystemet
- Friluftsliv
- Samfunnsengasjement
- Symbolikk, rammer og lek
- Progresjon i aktiviteter og ferdigheter
- Medbestemmelse og ansvar

Relevante punkter i programmet:

- Prosjekter
- Programmerket Samfunnsengasjement:
 - S-1 Bli kjent med demokratiske verdier og bruk din rett til medbestemmelse.
 - S-2 Utvikle kritiske evner, og ytre egne meninger i ulike fora.
- Programmerket Vennskap:
 - V-1 Utvikle din evne til å samarbeide med andre.
 - V-7 Utvikle evne til empati og solidaritet.
 - V-9 Oppleve og bidra til godt samhold for alle i enheten.
- Programmerket Livskvalitet:
 - L-3 Bli bevisst på hvem du er, og bli kjent med dine sterke sider og utviklingsmuligheter.

Relevant fagstoff:

Lederveiledning om speidermetoden

Lederveiledning om treningsprogrammet

Heftet «Ledelse i NSF», spesielt kapittel 15 (mål) samt oppsummeringen i 16.2, først og fremst *måken* og *fisken*.

Speideraksjonen

Formål

Dette oppdraget handler om å gi førerpatruljen inspirasjon til å ta på seg ansvar for gjennomføringen av Speideraksjonen med troppen, samt gi ideer til hvordan dette kan gjøres. Målet er at førerpatruljen setter i gang planleggingen av et speideraksjonsmøte og en innsamlingsaksjon i troppen eller i patruljene.

Beskrivelse

Speideraksjonen er et fast prosjekt i Norges speiderforbund i samarbeid med Flyktninghjelpen.

Gjennom å delta i Speideraksjonen vil førerpatruljen og troppen oppnå følgende formål:

- gi peffene og assene erfaring med planlegging og gjennomføring av prosjekter
- gi speiderne kunnskap om hvordan konflikter og kriser påvirker mennesker og spesielt barn og ungdom, og utvikle speidernes empati og solidaritetsfølelse
- gi speiderne mulighet til, og opplevelse av, å kunne bidra til en bedre verden gjennom å samle inn penger til arbeid med flyktninger

Dette oppdraget kan med fordel gjennomføres på en førerpatruljetur. Da får man bedre tid til både lek og alvor. Bruk punktene nedenfor som et utgangspunkt, og tilpass opplegget egne ønsker og lokale forutsetninger.

1. **Motiver:** Gjennomfør en leirbålsprat eller lignende med førerpatruljen for å få fram følgende tanker: Hvordan oppleves situasjonen i verden nå? Hva vet vi om flyktningkrisen? Prøve å forestille seg hvordan det er å være på flukt fra krig, forfølgelse eller sult. Hvorfor kan det være så vanskelig å løse flyktningkrisen? Hvordan bør vi som speidere forholde oss til flyktningkrisen?
2. **Aktiviser:** Gjennomfør noen av lekene eller aktivitetene fra årets første nummer av Speideren som handler om Speideraksjonen (eller på speideraksjonen.no). Målet er å skape en god stemning, å bli kjent med aksjonslandet og gi inspirasjon til aktiviteter som kan gjennomføres på tilsvarende temamøte om Speideraksjonen i troppen/patruljene.
3. **Involver:** Gjennomfør en brainstorming/diskusjon rundt hvordan man kan jobbe med Speideraksjonen i troppen (se eksempel under «Tips til gjennomføring»).

Ta stilling til følgende spørsmål:

- Skal det være felles temamøte i troppen eller egne møter i patruljene?
- Skal det gjennomføres felles innsamlingsaksjon eller skal patruljene bestemme selv hva de ønsker å gjøre?
- Skal førerpatruljen/ deler av førerpatruljen arrangere Speideraksjonen for speidergruppa? Hvilke innsamlingsmuligheter finnes det i vårt lokalsamfunn?
- Hva er vi gode på?

ALLTID BEREDT

4. **Planlegg:** Når man har blitt enige om hvordan man ønsker å jobbe med Speideraksjonen, kan man legge en plan for temamøtet i troppen/patruljene. Møtet kan med fordel gjenbruke noen av aktivitetene som er blitt prøvd ut i førerpatruljemøtet. Hvis man er blitt enige om å gjennomføre en felles innsamlingsaksjon i troppen, legg en plan for denne, og fordel oppfølgingsansvar.

Hvis det blir dårlig tid kan det være lurt å delegere ansvaret for detaljplanlegging til en mindre gruppe som kan velges blant medlemmene i førerpatruljen. Det kan også være hensiktsmessig å invitere noen av troppspeiderne i videre arbeid med Speideraksjonen.

OBS! Hvis man ønsker å invitere de andre enhetene i gruppa med i gjennomføringen av et felles arrangement, er det viktig å involvere dem i planleggingen så fort som mulig.

Tips til gjennomføring

Ta tempen på Speideraksjonen

Dette er en god måte å vurdere stemningen på. Denne øvelsen passer godt for å avklare hvordan man skal organisere Speideraksjonen. For eksempel felles med gruppa, i troppen eller i patruljer?

Tegn en lang strek på bakken eller marker den med teip på gulvet. Streken presenterer et termometer – i den ene enden av det er det varmt, i den andre – kaldt. Speiderne blir stilt ett og ett ja-og-nei-spørsmål, og må plassere seg på streken avhengig av om de er enige eller uenige. Varmt er ja, kaldt er nei. Velg ut enkelte speidere på noen av spørsmålene og spør hvorfor speiderne mener som de gjør for å få fram gode argumenter.

Brainstorming

Det er viktig å få fram noen kreative og gode måter å gjennomføre innsamlingen på. Dette kan gjøres ved hjelp av følgende øvelse:

Finn fram post-it-lapper i flere forskjellige farger, for eksempel blå, gule og grønne. Lappene skal fylles ut i omganger, og man trenger én farge per omgang. Antall omganger er avhengig av antall medlemmer i førerpatruljen. Forklar øvelsen og fortell i hvilken rekkefølge lappene skal fylles ut, for eksempel først blå, så gule, så grønne.

Opgaven speiderne får, er å bli enige om et felles forslag til hvordan man skal gjennomføre Speideraksjonen. Begynn med å presentere to-tre spørsmål som man ønsker at speiderne skal tenke på.

For eksempel:

- Hva er vi gode på av aktiviteter?
- Hvilken innsamlingsmåte kunne vi tenke oss å gjennomføre (dør-til-dør, aktivitetsdag, dugnadsarbeid, salg/lotteri, konsert osv)?
- Hvilke andre innsamlingsmuligheter finnes det i deres lokalsamfunn (tenk nytt!)?

Hver speider får utdelt én lapp av hver farge og en penn/blyant. Etter at lederen har lest opp spørsmålene og alle har fått tenkt litt over dem, kan speiderne notere et par forslag til gjennomføringen av Speideraksjonen på lappene i farge 1.

Så skal alle ut å mingle. Alle vandrer litt rundt og samler seg i grupper på to-tre personer. Alle i gruppa leser opp det som står på lappene deres, og så må man bli enige seg imellom om hva man ønsker å presentere som gruppas felles forslag. Hvis forslagene på lappene ligner på eller utfyller hverandre, kan de kombineres til et nytt forslag (skrives ned på en ny lapp i farge 2). Er forslagene motstridende, må de bli enige om ett av dem (skriv ned på nytt på en lapp med farge 2). Når alle gruppene er ferdige, må de på nytt vandre rundt og slå seg sammen med en annen gruppe. Diskusjonen gjentas igjen i disse større gruppene til alle medlemmene i gruppa blir enige seg imellom om hva de skal ta med videre. Så må gruppene ut og vandre og slå seg sammen igjen to og to, og prosessen gjentas. Dette fortsetter til alle i førerpatruljen er kommet fram til et felles forslag.

Sannsynligvis har man allerede fått et spennende forslag til gjennomføring etter å ha gjort øvelsen én gang. Øvelsen kan eventuelle gjennomføres på nytt med spørsmål som man ikke har fått avklaring på i første runden.

Det å spille musikk når man skal ut å mingle, vil gi et ekstra krydder til øvelsen.

Forslag til gjennomføringsplan for Speideraksjonen

Aksjonsdagen gjennomføres som en speideraktivetsdag på et godt trafikkert sted, for eksempel på nærsenteret. Ansvaret for aktivitetene fordeles på forhånd mellom speiderne/patruljene (eller enhetene hvis hele gruppa samarbeider). Prosjektgruppa tar ansvar for koordineringen av aktivitetene, avtaler rundt sted, innkjøp osv og intern og ekstern informasjon og kommunikasjon.

Aktivitet	Gjennomføring	Utstyr/materiell/kommentar	Ansvar
A-ramme-løp eller annen fysisk aktivitet			
Grilling av pølser eller burgere, steking av sveler eller pinnebrød for salg			
Informasjonsstand om Speideraksjonen			
Postløype om Speideraksjonen, flyktninger, aksjonslandet e.l.			
Lekehjørne			
Bøssebæring			
Kakelotteri e.l.			
Bruksalg av turutstyr			

Relevante punkter i programmet:

Mål under programområdet Samfunnsengasjement:

S-2 Utvikle kritiske evner, og ytre egne meninger i ulike fora.

S-3 Ta ansvar i speidersammenheng og i samfunnet lokalt, nasjonalt eller internasjonalt.

S-11 Sett deg inn i et aktuelt samfunnsproblem lokalt, nasjonalt eller internasjonalt, og finn ut hva vi som speidere kan gjøre for å minske dette problemet.

Mål under programområdet Vennskap:

V-1 Utvikle din evne til å samarbeide med andre.

V-7 Utvikle evne til empati og solidaritet.

Prosjekter

Bekreftelse på gjennomført oppdrag:

Beskriv hvilken nytte deres førerpatrulje hadde av dette oppdraget.

Har din førerpatrulje forslag til tips til gjennomføring av dette oppdraget?

Relevant fagstoff:

Speideren #1 i år eller tidligere år

Speideraksjonen.no

Speiderbasen.no

Kommunikasjon

Formål

Bevisstgjøre førerpatruljen på kommunikasjon og kommunikasjonsmetoder ved å utarbeide en kommunikasjonsstrategi.

Beskrivelse

Kommunikasjon kan være så mangt: kontakt og samhandling med omgivelser eller formidling av hvem vi er og hva vi står for. Når vi kommuniserer, formidler vi informasjon gjennom å dele følelser, ideer, forklaringer, holdninger og liknende, både verbalt og ikke-verbalt (ref. «Ledelse i NSF»).

Det må være minst to parter involvert i kommunikasjon. Man kan si at avsender sender en «melding» til en eller flere mottakere. God kommunikasjon innebærer selvfølgelig at mottakeren ikke bare får meldingen, men oppfatter budskapet slik det var ment fra avsenderens side. Dette er ingen selvfølge. Det er mye som kan skje underveis, fra avsenderen sender en melding og til mottakeren oppfatter den. Valg av kommunikasjonskanal er en av faktorene som påvirker hvorvidt kommunikasjonen blir vellykket.

All menneskelig samhandling inneholder ulike former for kommunikasjon. I dette oppdraget snakker vi om kommunikasjon i betydningen av ren informasjons- og kunnskapsoverføring, og helt konkret internkommunikasjon i førerpatruljen. Det typiske eksemplet er den tradisjonelle, men kanskje utdaterte, infolappen med opplysninger som oppmøtested og -tid og utstyrsbehov. Men det kan også handle om utveksling av ideer og synspunkter. Det er spesielt på digitale arenaer at det er viktig å være bevisst på hvordan man kommuniserer, siden det finnes få, hvis noen, felles kjøreregler for denne typen kommunikasjon.

Patruljeførerne gjøres viktige i egen patrulje, ved at de vet mer om hva som skal skje. Det fordrer god kommunikasjon innad i førerpatruljen. Det er nemlig viktig å ha et felles ståsted, en felles forståelse og fellesskapsfølelse i førerpatruljen, for bedre å kunne diskutere, planlegge og finne gode løsninger.

God internkommunikasjon i førerpatruljen bidrar til godt oppmøte på møter og turer, færre misforståelser og større trygghet for alle parter. Det kan også være en arena for utvikling av planer. I en gruppesamtale på et sosialt medium kan det dukke opp spontanideer som blir delt umiddelbart, som får raske tilbakemeldinger og blir bygget videre på. I en analog verden er det ikke sikkert disse hadde blitt skrevet ned, og tatt med til neste møte.

Noen er kløppere til å huske hva som ble bestemt på siste førerpatruljemøte, mens andre forholder seg slavisk til terminlista. Hva gjør dere hvis dere må gjøre endringer eller skaffes noe utstyr i siste liten før neste møte? Har peffene mulighet til å si ifra på en enkel måte om eventuelle behov de har, enten det gjelder veiledning, utstyr eller annet?

Tips til gjennomføring

Undersøk og diskuter dagens situasjon:

- Hvordan kommuniserer førerpatruljen i dag?
- Hvilke kanaler (førerpatruljemøter, e-post, hjemmeside, SMS, Skype, Facebook, Instagram, Snapchat med flere) benyttes?
- Hvem er ansvarlig for innholdet?
- Hvem i førerpatruljen har mest erfaring med bruk av sosiale medier som en effektiv kommunikasjonskanal?

Beskriv ønsket situasjon:

Hva og hvordan ønsker førerpatruljen å kommunisere?

Hvilke kommunikasjonskanaler er det enighet om at førerpatruljen skal bruke og til hvilket formål?

Ta for dere hvert enkelt medium og beskriv bruksområde, fordeler og ulemper.

For eksempel:

	Bruk	Fordeler	Ulemper
Ringe	Når det er behov for å gi raske beskjeder som krever bekreftelse eller tilbakemelding.	Reduserer sjansen for misforståelser.	Krever direkte kontakt med hver enkelt.

Bli enige om kjøreregler:

- I hvilke tilfeller er det nødvendig, og hvor fort en kan forvente svar?
- Hva betyr det at alle har sett et innlegg, men ikke kommentert?
- Hvem bør være avsender i ulike situasjoner, mot patruljene, i gruppa, til foreldre?

Snakk sammen om utfordringer:

- Selv om digital kommunikasjon er raskere, kan det være like vanskelig å ta avgjørelser på et sosialt medium. Har førerpatruljen opplevd dette? Hva gjør dere når det ikke blir tatt en konklusjon?
- De fleste sosiale medier har en nedre aldersgrense på 13 år. Hva tror dere årsaken er til dette? Kan det skape noen utfordringer?
- Kanskje ikke alle er på det aktuelle sosiale mediet? Hvordan går dere frem i så tilfelle?
- I kort tekstlig kommunikasjon som SMS eller via Facebook-meldinger kan innholdet oppleves og tolkes annerledes for mottaker enn avsender. Har noen opplevd dette og hva tror dere det kommer av? Hva kan dere gjøre da?
- Hva gjør dere dersom det blir publisert et innhold som førerpatruljen eller speidergruppa ikke kan stille seg bak?
- Bruk og forvaltning: Hva gjør man når aktiviteten på et sosialt medium minker? Og hvordan håndteres administratorer og sideeiere, inkludert håndtering av brukernavn/passord?

ALLTID BEREDT

Relevante punkter i programmet:

Mål under programområdet Samfunnsengasjement:

- S Utvikle kritiske evner, og ytre egne meninger i ulike fora.
- S Ta ansvar i speidersammenheng og i samfunnet lokalt, nasjonalt eller internasjonalt.

Mål under programområdet Vennskap:

- V Utvikle din evne til kommunikasjon.
- V Bli kjent med alminnelige regler for omgang med andre.

Mål under programområdet Kreativitet:

- K Få øvelse i bruk av teknologisk utstyr.

Relevant fagstoff:

Ledelse i NSF

Gruppeting med førerpatruljen

Formål:

For at førerpatruljen skal få eierskap til og lære om den formelle demokratiske prosessen i gruppen på en morosom og aktiv måte.

Forberedelse:

Før patruljen møtes er det viktig at sakslisten og innkallingen med tilhørende dokumenter er ferdig laget. Les mer om [sakslisten og innkallingen til gruppetinget her](#).

Det er også lurt å lage en kjøreplan som sier noe om hva som skjer til hvilken tid. Se et eksempel på en [kjøreplan her](#).

Når dere går gjennom oppgavene på gruppetinget, kan du også fordele arbeidsoppgaver til speiderne i førerpatruljen. Fordel for eksempel disse oppgavene:

- Servering av pizza: Alle i førerpatruljen med hjelp fra alle lederne serverer pizza og rydder etterpå.
- Ordstyrer (Dette er en rolle som må velges på gruppetinget): Speideren skal holde kontroll på hvilke saker som skal behandles, hvor mye tid det er satt av til hver sak og hvem som skal snakke.
- Hjelper til ordstyrer: Denne speideren kan for eksempel holde oversikt over hvem som har vist tegn til at de ønsker å si noe og skrive en liste som ordstyrer kan se etter.
- Tellekorps (Dette er roller som må velges på gruppetinget): Disse speiderne skal telle stemmene for og mot ved valg.
- Ansvarlig for saken "Konstituering": Speideren må på forhånd spør én leder eller rover om å være referent og to personer som kan signere protokollen (gjerne en voksen leder og en speider). Disse skal stille til valg under konstitueringen.
- Ansvarlig for en lek i pausen: Denne speideren skal gjennomføre leken i pausen med alle speidere og ledere (som vil)
- Ansvarlig for Førerpatruljens sak: Speideren må legge frem hva førerpatruljen har diskutert og kommet frem til.
- Ansvarlig for bingo: Speideren må dele ut bingo-ark og dele ut premie til den som får bingo først.

Utstyr

- Utskrift av dokumentene som førerpatruljen kan bruke under gruppetinget.
 - Sakslisten
 - Foretningsorden
 - Ordliste
 - Evt. Kjøreplan

Tips til gjennomføring

1. Hva er gruppeting?

Spør speiderne: Hva vet dere om gruppeting fra før?
Snakk deretter om hva det er.

2. Ord og uttrykk

Gå gjennom alle ord og uttrykk som vil dukke opp i løpet av Gruppetinget. Hør med speiderne om hva de tror ordet betyr før ordet forklares med eksempler. Det kan også gjøres som en gruppeoppgave: Alle Speiderne får utdelt en liste over ord og uttrykk uten forklaring. Be de snakke sammen å bli enige om hva de tror ordene betyr. Etter ca. 5-10 minutter går dere gjennom listen sammen og snakker om hva de ulike ordene. Eksempel på en liste over ord og uttrykk.

3. Gjennomgang av saklisten

Gå gjennom sak for sak i saklisten og forklar hva som skal skje og hva ordene betyr. Spør speiderne. Eksempel på saksliste og foretningsorden.

4. Gjennomgang av kjøreplan

En kjøreplan gir speidere og ledere en oversikt over hva som skal skje når og hvor mye tid dere har til hver sak og pause. Det er også veldig fint for ordstyrer å ha denne oversikten. Eksempel på kjøreplan.

5. Førerpatruljens sak

Førerpatruljen kan komme med en sak til gruppetinget. Be speiderne om å diskutere for eksempel dette:

Hva mener dere er viktig at gruppen fokuserer på for at speidingen skal bli gøy?
Det speiderne kommer frem til, kan de si på gruppetinget.

6. til slutt

Snakk til slutt om hva dere kan gjøre for å få de andre speiderne på gruppetinget engasjerte.

Førerpatruljen kan for eksempel dele ut bingo-ark til speidere og ledere. Når lederne på møtet nevner ordene på bingo-arket, kan speiderne krysse av ruten. Det er om å gjøre å få kryss i 6 ruter på rad (nedover, bortover eller på skrå).

Gjennomfør en leirbålsprat med førerpatruljen!

Finn et fint sted og tenn et godt bål!

Leirbålsprat er en samtale om et spesielt tema, helst rundt et bål eller i teltet på slutten av en dag. Man bruker leirbålsprat for å snakke om verdispørsmål, utvikle holdninger og la den enkelte speider ta stilling til forskjellige problemstillinger.

Hvordan gjennomføre en leirbålsprat:

- Fortell en historie der problemstillingen blir tatt opp, helst en konkret hendelse.
- Innled til en samtale der alle sammen får mulighet til å si hva de mener.
- Still alltid åpne spørsmål (hvordan og hvorfor) for å få speiderne til å ta stilling til problemstillingen.

Tema for leirbålsparten kan være:

- En hendelse i speideren, eller i samfunnet rundt oss (speideraksjonen, speiderverdier)
- Noe som opptar førerpatruljen (Noen som ikke trives, spesielle turer, fine opplevelser/ turer)
- Punkter i speiderprogrammet
- Samhold
- Bevisstgjøring av hva vi mener om konkrete temaer
- Det vanskelige temaet: hendelser som ikke bør skje

Finn neste møtested!

Morsom og utfordrende måte å finne neste møtelokasjon på.

Dere trenger:

Alternativ 1: Et lokalt kart innenfor en fornuftig radius

Alternativ 2: Skrive kreative forslag på gule lapper og henge på veggen

En dartpil!

Velg en som skal kaste pila fra en viss avstand. Der pila treffer skal neste førerpatruljemøte være!

Konsentrasjonslykta

Det kan virke som at noen speidere har mer energi enn andre og har behov for å få ut denne energien på forskjellige måter. Det handler ikke nødvendigvis om at de ikke ønsker å bidra, men rett og slett at det er vanskelig å konsentrere seg. Det kan være utfordrende både for den som har mye energi, men også peffen, de andre i patruljen og lederne. Det er viktig er viktig at det skapes forståelse for at speidere er ulike, og hvordan man best kan samarbeide og kommunisere sånn at alle føler seg som en del av patruljen. Her er et oppdrag som kan gi patruljeførerne og patruljen en anledning til å snakke om dette.

Utstyr

En hodelykt og oppgave som krever lys for gjennomføring.

Gjennomføring

Ta med patruljen ut i skogen på kveldstid. Patruljefører deler ut lykt til ett av patruljemedlemmene, de resterende skal løse en samarbeidsoppgave, f.eks. pionering eller teltoppslag.

Rullér på lykta slik at alle får prøve.

Lederen som arrangerer må følge med nøye og se hva som skjer. Det er viktig at oppgaven blir tydelig rammet inn. Målet er å skape forståelse for at speidere er ulike.

Evaluering

Speidere har forskjellig energinivå, og da kan det være vanskelig å holde lykten stille.

En oppgave som denne kan gjøre at patruljefører holder mer øyekontakt. Den kan gi en felles opplevelse og forståelse av konsentrasjon.

Gjennomfør en refleksjon med spørsmål som:

- Hva skjedde?
- Var det forskjeller når ulike speidere holdt lykten?
- Hvorfor, hvorfor ikke?

Tips til kommunikasjon

Det kan hjelpe å være konkret og i god tid gjøre det tydelig hva som skal skje.

- Snakk sakte
- Søk øyekontakt
- Bruk så få ord som mulig
- Hva skal skje
- Hvorfor det skal skje
- Når skal det skje
- Hvor vil det skje
- Hvem som kommer til å være der

Takk til Kato Hoelsveen i 1. Jevnaker for bidraget.

Konflikthåndtering

Gjennomføring:

Gå i gjennom disse trinnene for konflikthåndtering med speiderne i førerpatruljen.

Diskuter trinnene. Tidsbruk: ca. 30 min.

Seks trinn for å finne en god løsning:

1. Hva er det egentlige problemet? Snakk med de involverte og finn ut hva som har skjedd. Her er det viktig å finne ut fakta og ikke komme med påstander eller beskyldninger. Du kan først snakke med de involverte hver for seg, så de får utløp for følelsene sine. Etter det kan du hjelpe dem med å beskrive mer objektivt hva problemet går ut på.
2. Hvilke løsninger finnes? Lag flere forslag til hvordan problemet kan løses. De involverte speiderne burde også komme med forslag selv – det er viktig at de føler at de «eier» løsningen.
3. Hva er forskjeller og ulemper ved løsningene? Sammenligne de forskjellige løsningene og prøv å se på både det positive og negative ved hver av dem.
4. Hvilken er den beste? Velg den løsningen som alle kan være enige om.
5. Hva gjør vi videre? Bli enige om hvordan dere går fram med denne løsningen. Hvor lenge dere skal følge den, hvem skal gjøre hva, skal noen følge opp hvordan det går?
6. Hvordan fungerer løsningen? Snakk sammen etter avtalt tid for å se om alle er fornøyd med hvordan denne løsningen fungerte. Dette er viktig, siden løsninger ikke alltid fungerer på første forsøk. Det kan også hende dere bli nødt til å finne en annen løsning.

Visdomsord:

"...en gammel indianer sa en gang følgende om indre konflikter: "Jeg har to hunder inni meg. En av hundene er slem og den andre er god. Den slemme hunden slåss med den gode hunden hele tiden." Da han ble spurt om hvem av hundene som pleide å vinne, tenkte han seg godt om før han svarte: "Den jeg forer mest"..."

